

מוצ"ש חזון - ליל תשעה באב תשע"ה

שאל: לפני כמה שנים נגזרה הגזירה שלא יכנסו לארץ? יש דעות שזה היה בי' הרי - בפועל כשהגזירה נגזרה בדרגות של העוה"ז. תוס' אומרים (בתענית כ"ט. ד"ה אמר) 'ביום תשעה באב חל שנה למרגלים מתור הארץ', ובלילה היה אור לי'. רש"י אומר שם (ד"ה הני ארבעים נכי חד) ש'ב' מסיון - מחשבים גם את היום של שילוח המרגלים, הם נשלחו הרי בכ"ט סיון - 'כ"ט מתמוז הוי ל"א וח' מאב הוי ל"ט', וע"ז חז"ל אומרים ש'תמוז דההיא שתא הוי מלויי מליוה', אז חזרו בח' - אז נגמרו הארבעים.

זה היה - לפי החשבון שלנו בשנת ת"נ לאלף השלישי, ב' אלפים ת"נ. יצחק אבינו נולד בב' אלפים מ"ח - ולפי החשבון שלנו זה מ"ט. אברהם אבינו הרי נולד באלף תשע מאות ארבעים ושמונה לבריאת העולם - אז לפי החשבון שלנו שאנחנו מחשבים תשע"ה אז זה שנה אחרי, כי בחשבון שלנו אנחנו מחשבים את השנת תוהו כשנה ראשונה, העולם נברא הרי בכ"ה אלול אז לפי החשבון שלנו אנחנו מחשבים את השנה הזאת כשנה ראשונה, וכשהגיע ר"ה אחרי שישה ימים זה שנה שניה, אבל לפי החשבונות שכתובים בחז"ל הם מחשבים שנה ראשונה מהשנה שאדם הראשון נברא בו שזה בעצם ר"ה, אז זה שנה פחות, אז לפי החשבון שלנו לידת יצחק הייתה בב' אלפים מ"ט, ויצ"מ היתה בדיוק 400 שנה אח"כ - כמו שרש"י אומר ב'בא' 'שלושים שנה וארבע מאות שנה בין הכל, משנולד יצחק עד עכשיו היה ארבע מאות שנה, משהיה לו זרע לאברהם נתקיים כי גר יהיה זרעך, ושלושים שנה היו משנגזרה גזירת בין הבתרים עד שנולד יצחק' - דהיינו ב' אלפים תמ"ט, ושילוח המרגלים היה שנה אחת אחרי, זה ת"נ. אז זה שלוש אלפים שלוש מאות ועשרים וחמש.

שאל: כמה שנים עברו מחורבן בית ראשון? את הבית הראשון בנו ארבעים מאות שמונים שנה אחרי יציאת מצרים - ככה כתוב בפירוש בפסוק, אז בתקכ"ט - לפי החשבון שלנו - נבנה ביהמ"ק, והבית הראשון היה קיים 410 שנה, אז יוצא שזה נחרב בג' אלפים של"ט. ומאז עבר 2436 שנה.

וגלות בבל היתה 70 שנה, אז יוצא שהתחילו לבנות את בית שני בג' אלפים ת"ט, ובית שני עמד 420 שנה אז זה תתכ"ט. אז עברו 1946 שנה.

וביתר נחרבה 52 שנה אחרי ירושלים אז זה תתפ"א, אז עברו 1894 שנה. וב'עיתים לבינה' כתוב ש'נחרבה העיר' היה בשנה של חורבן ביתר, אני לא יודע מה המקור לזה.

באוה"ח כתוב על "גם בי התאנף ה' בגללכם" (דברים ל"ז) זה הרי כתוב באמצע הענין של המרגלים שנגזר על בנ"י לא להכנס לארץ, 'וגם בי' מש"ר אומר 'התאנף ה' בגללכם', ולכאורה הסיבה שמש"ר לא נכנס לארץ זה 'לאמר גם אתה לא תבוא שמה', הסיבה שמש"ר לא נכנס לארץ זה לא קשור לחטא המרגלים בכלל, זה היה בגלל מי מריבה.

הרמב"ן אומר שהתורה רוצה לכתוב את כל אלו שלא נכנסו לארץ בסיבת ובהתגלגלות החטאים של ישראל, אז בנ"י לא נכנסו בגלל חטא המרגלים, ומשה רבינו לא נכנס בגלל שע"י החטא שבנ"י חטאו במי מריבה משה רבינו כעס והיכה את הסלע פעמיים ולכן הוא לא נכנס, זה ה'גם בי התאנף ה' בגללכם' - כתוצאה מהחטא שאתם עשיתם במי מריבה - 'לאמר גם אתה לא תבוא שמה', ואת יהושע בן נון כתוב כי רוצים להגיד שיהושע יכניס וינחיל, כלומר בגלל שיהושע התחזק ועמד בנסיון של המרגלים אז הוא זכה להיות זה שמכניס את בנ"י לארץ, וזה נהיה רק כתוצאה מזה שמש"ר לא היה יכול להכנס - אם משה רבינו היה יכול להכנס אז הוא היה מכניס את בנ"י, לכן מיד אחרי כן כתוב שיהושע מכניס, רוצים להגיד את השכר של יהושע ע"ז שהוא עמד בנסיון של המרגלים.

והאוה"ח לא מסכים לזה שבאמצע החטא של המרגלים יכניסו את זה שמש"ר לא יכנס לא"י 'בגללכם', אז הוא אומר ככה, שכתוב הרי שהבכיה של ליל ת"ב או ליל י' באב גרמה לבכיה לדורות, ומה הפי' בזה? זה לא סתם בגלל שבכו אז נהיה בכיה לדורות - את זה הרמב"ן גם כותב בערך אותו דבר - אלא, שהחטא של המרגלים הגביר את הכח של הסט"א את כח הרע, ולכן לבנ"י לא היה את הכח לעמוד בנסיונות של ע"ז בזמן של בית ראשון. דהיינו, לולי לא היו נכשלים בחטא המרגלים אז הכח של אמונה היה בבנ"י בתוקפו במלוא אורו והם לא היו נכשלים בענין של ע"ז בבית הראשון ולא היה נהיה חורבן - החורבן היה בגלל ע"ז גילוי עריות ושפיכות דמים - הם לא היו נכשלים בדברים האלו אילולי לא נכשלו בחטא המרגלים, וכשנכשלו בחטא המרגלים אז ע"י הבכיה הזאת שבאה מחוסר אמונה גרמה לכך שכח הרע יהיה לו אחיזה בהם, ולכן הם לא יכלו לעמוד בנסיונות של ע"ז שהיו בזמן בית ראשון, ולכן הבית חרב, ע"ז נהיה בכיה לדורות, הבכיה של אז קבעה בהם את האחיזה של הרע בענין של אמונה ולכן הם הגיעו לחורבן בית ראשון ונקבעה בכיה לדורות.

עכשיו, כתוב שאם מש"ר היה בונה את ביהמ"ק אז לאומות העולם לא היתה יכולה להיות שום שליטה על ביהמ"ק, דבר שמש"ר בנה אותו - שהוא כל כולו חדור בכח התורה, כל כולו חדור בכח של אמונה, התורה כולה היא הרי 'שמותיו של הקב"ה' זה הכל גילויים של ההנהגה של הרבש"ע גילויים של הרבש"ע בעוה"ז, אז אם מש"ר היה בונה את ביהמ"ק אז לא יכולה להיות שום אחיזה של ההיפוך

בביהמ"ק, וכתוב הרי על 'מזמור לאסף אלקים באו גוים בנחלתך' קינה מיבעי ליה? 'באו גוים בנחלתך' זה לא מביא ל'מזמור' זה מביא ל'קינה', אלא, המזמור הוא על ששפך חמתו על עצים ואבנים ולא כילה חמתו בבניו, זה ה'מזמור באו גוים בנחלתך'.
אם מש"ר אבל היה נכנס לארץ לא היה יכול להיות דבר כזה, לא היה יכול להיות 'שפך חמתו על עצים ואבנים' אז ממילא הכלל ישראל היה יכול להגיע לכליון.

אז ככה, בגלל חטא המרגלים שנגזר על בני"י בכיה לדורות, מה הפי' נגזר על בני"י? שעי"ז הם הגיעו למצב שיהיה בכיה לדורות, אז היו מוכרחים להביא לכך שמש"ר לא יכנס לארץ, כי אם הוא יכנס לארץ אז ... 'גם בי התאנף ה' בגללכם' - בגלגול הדברים שלכם בסיבת ההסתובבות שמסתבבת מכה החטא של המרגלים אז הרבש"ע 'התאנף' על מש"ר דהיינו התמלא רוגז ולא רצה לבטל את הגזירה בשום פנים ואופן שהוא יוכל להכנס לארץ, זה 'בגללכם' הכל, לטובת בני"י.

שאלה: למה הוא התרגז על משה רבינו? **תשובה:** היתה טענה על מש"ר בענין של מי מריבה - לא משנה מה, היתה טענה על מש"ר - עכשיו לולא התועלת של בני"י הוא לא היה מתמלא רוגז על מש"ר, רק, בגלל שעי"ז יוצא ענין של טובה לבני"י, אז מידת החסד לא יכולה לגנון פה, לכן נהיה 'התאנף' מילוי רוגז, שהחסד לא יכל ...

עכשיו, אם ככה מה זה קשור למי מריבה, כתוב הרי (במדבר כ' יב) 'לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ' כתוב הרי שבמי מריבה נגזר על מש"ר שלא יכנס לארץ, מה זה קשור? בחטא המרגלים זה כבר נגזר? למה היה צריך כאן 'לא תביאו'? זה הרי לא בגלל זה?

שאלה: אבל אם מש"ר לא היה חוטא אז מה היה קורה? **תשובה:** אבל למעשה הרבש"ע הרי לא רצה שיבוא לארץ כיון שכך בני"י יוכלו להינצל, אז בעצם יוצא שזה לא 'לכן', נכון שהם חטאו פה אבל הסיבה האמיתית שהם לא נכנסו לארץ זה כדי להציל את עם ישראל, הסיבה האמיתית היתה הרי חטא המרגלים, על מי מריבה הרבש"ע היה מוחל לו בסופו של דבר.

אז הוא אומר ככה, שאם מש"ר היה עושה במי מריבה את מה שהרבש"ע ציוה עליו שידבר אל הסלע, אז שם השם היה מתקדש אצל בני"י - מה הסלע הזה שאין לו שכר ועונש אז אנחנו בטח - אז כל הפגם שנפגם בחטא המרגלים היה נמחק לגמרי, הם היו מגיעים שוב לאמונה שלימה ולכח אדיר בעבודת ה', שלנסיגות שהיו בבית ראשון הם היו עומדים בה, אז אם לא היתה נפילה במי מריבה אז הוא היה יכול להכנס, ולבנות את בית המקדש, וזה היה קיים לעולם, ולא היתה שום בעיה.

שאלה: משמע באוה"ח שהיה שבועה שמש"ר לא יכנס, איפה זה היה? **תשובה:** 'לכן' זה שבועה, וזה כתוב במי מריבה.

שאלה: אבל באוה"ח משמע שהשבועה היתה בחטא של המרגלים? באוה"ח כתוב 'שאם משה היה מקדש שמו ית' היו ישראל חוזרים לטהרתם שהיו בו קודם חטא המרגלים באמצעות קידוש ה' הגדול והיה ה' מתיר שבועת משה', משמע כאן שהשבועה היתה קודם?

תשובה: 'מתיר שבועת משה' הוא מתכוון להגיד שהרבש"ע אח"כ היה מבטל את השבועה שהיה בזמן מי מריבה כמ"ש 'לכן לא תביאו'. 'לכן' - בגלל זה היה 'התאנף' אז במי מריבה, במרגלים הוא לא נשבע על מש"ר רק במי מריבה הוא נשבע.

שאלה: פה משמע שאם הוא היה מקדש את ה' הוא היה מתיר לו את השבועה שהיה קודם?

תשובה: אני לא יודע אם הוא מתכוון לשבועה ממש, במרגלים נקבע אצל הרבש"ע שמש"ר לא יכול להכנס לארץ, ויכול להיות שזה נקרא כאן שבועה, אבל השבועה בפועל היתה רק במי מריבה.

שאלה: אם משיח מגיע עכשיו אז זה יו"ט עכשיו?

תשובה: שיגיע, שיגיע, נראה כבר אח"כ, זה יהיה בסדר אל תדאג, יסתדרו עם זה.